

## Leegstand II

De dag dat de V&D voor het laatst haar deuren sloot was ik ruim zeven maanden zwanger en kooplustig. Mijn dochter schopte zo hard tegen mijn ribben dat ik een permanente blauwe plek rond mijn middenrif had zweven, en ik bewonderde haar kracht. De eerste maanden van mijn zwangerschap waren dramatisch verlopen: door een permanente misselijkheid viel ik af in plaats van dat ik aankwam, bovendien maakte de constante walging van alles wat voor voedsel door moest gaan in combinatie met de angst voor het vreemde wezen dat me van binnenuit leegvrat dat ik de neiging moest onderdrukken mezelf van het balkon af te werpen. Godzijdank hadden de gynaecoloog en de psychiater niet gelogen toen ze me bezworen dat het grootste leed na de eerste vier maanden wel geleden zou zijn. Langzaam maar zeker at ik mezelf tot zwangere proporties en vanaf het moment dat ik mijn dochters voetjes als zodanig kon identificeren hield ik van haar.

Nu, in de zevende maand, was zelfs mijn kooplust terug op oud niveau. Dat was belangrijk, want kooplust vormt al sinds ik mijn eerste

zakgeld kreeg een vrij nauwkeurige thermometer van mijn mentale toestand. Alsof mijn behoefte aan spullen en mijn humeur twee communicerende vaten zijn en mijn uitgavenpatroon een *mood chart*. De kinderkamer was volgekocht, ik had drie garderobes aan zwangerschapskleding en de stapel nog-te-lezen-boeken groeide elke keer wanneer ik een boekwinkel passeerde. Het ging, kortom, prima.

De laatste dag zag de voorpui van de V&D eruit als een opengesperde, tandeloze mond, in een brede grimas die eerder onderdrukte pijn dan plezier ademde. Binnen: chaos. Wie de drempel overstapte werd binnengezogen in een slecht verlicht strijdveld vol half gevuld winkelmeubilair, alsof de curatoren een voorschot op de faillissementsafwikkeling hadden genomen door een groot deel van de tl-balken alvast te ontmantelen. Winkelmandjes waren er niet, mensen krioeleden door elkaar met hun armen om stapels uiteenlopende waren geklemd. De vloeren waren bezaaid met dezelfde uiteenlopende producten: van T-shirts waar grijze stofnesten aan hingen tot leeggeroofde verpakkingen Rituals douche-schuim. Ik wreef over de voetjes van mijn dochter

en voelde een primitieve geldingsdrang opborren. Ik kende deze winkel. Ik zou halen wat mij toekwam. Niemand zou mij in de weg lopen. Ik deed het niet alleen voor mezelf.

En zo geschiedde. Als een hongerig dier speurend naar prooi werkte ik de verdiepingen af, van stellingkast naar stellingkast, de mensen en de rommel vakkundig negerend. Ik stapelde de vondsten zorgvuldig van groot naar klein, zodat niets door de opening tussen mijn arm en ribbenkast op de vloer zou vallen. Kelder: twee babybroekjes, een winterpakje, zes paar sokjes, twee washandjes. Begane grond: een oogschaduw van Revlon. Eerste verdieping: twee T-shirts, een jurk van Mango. Tweede verdieping: vier slipjes van Sloggi, een sportbeha. Derde verdieping: twee glazen vaasjes, een dekbedovertrek, een pennentui, een vel ananasstickers, een sleutelhanger in de vorm van een palmboom. In mijn hoofd bleef ik rekenen, ik zat nog altijd onder de honderd euro. Mijn adem steeg boven mijn schouders uit, mijn hoofd werd per verdieping lichter, de stapel op mijn arm wankelde vervaarlijk. Bij de kassa's stonden rijen die zich uitstrekten van de ene muur van het pand naar de andere. Ik legde me

neer bij het vooruitzicht nog zeker een halfuur staand door te brengen, ondanks luid kloppend protest van mijn gezwollen voeten.

Toen ik veertien was, gebood mijn vader me te gaan werken. Dat was goed voor mij, met mijn geringe notie van de waarde van geld, zei hij. Ik besloot dat als ik dan ergens moest werken, het in een winkel zou zijn, een omgeving waar ik me in mijn vrije tijd graag ophield. Zo kwam het dat ik op een snikhete zomerdag afdaalde naar de kelder van de V&D, naar de afdeling kinderkleding. Het is daar dat ik de ware betekenis van het begrip verveling leerde. Urenlang leunde ik in verlaten hoeken van de verdieping op het tafeltje met wielen waarop ik stapels kleding diende te vouwen. Niemand zag me, niemand hield me in de gaten, niets van de arbeid die ik verzette deed er werkelijk toe. Soms zat ik een halfuur in het magazijn, dwaalde ik tussen de stoffige kartonnen dozen, kledingrekken, dozen met kledinghangers. Een mobiele telefoon mocht niet mee de werkvloer op. Soms vouwde ik stapels truien die tien minuten later weer door klanten omvertrokken werden. Soms gaf iemand me de opdracht de hele verdieping schoon te maken met

een stofzuiger die meer stof uitspuugde dan opzoog. Ik verdiende drie en een halve euro per uur. In mijn hoofd verzong ik vast songteksten voor mijn bandje dat niet bestond.

Nu, hoogzwanger, schuifelde ik een kwartier lang centimeter voor centimeter van de ene kant van het slecht verlichte winkelpand naar de andere kant. Voor mij een rij mensen, monsterlijke stapels spullen in hun armen balancerend. Achter me: hetzelfde uitzicht. Mijn adem was puffen geworden, ik voelde zweet via mijn knieholtes over mijn kuiten kriebelen. Ik keek naar de mensen voor me in de rij, hun holle ogen stonden in schril contrast met de chaos op de winkelvloer. *Ziet niemand dat ik zwanger ben?* Het leek niemand iets te kunnen schelen dat ik een kind droeg. *Snappen ze niet dat ik deze spullen nodig heb?* Het zullen de hormonen zijn, maar ik had werkelijk verwacht dat men me voor zou laten gaan zodra ze mijn buik zagen, zoals men voor een zwangere op dient te staan in een volle trein.

Een vrouw die een enorme hoeveelheid spullen alvast in twee enorme plastic tassen had gestopt, alsof ze op en neer liep tussen haar voordeur en de geopende achterklep van de auto

waarmee ze over een uurtje of wat op kampeervakantie zou vertrekken, drong zich zonder om te kijken tussen mij en mijn voorganger in de rij. Een van de tassen tikte zachtjes tegen mijn buik. Nog voordat ik mijn mond opende om een ongearticuleerde schreeuw te lossen, deed ik een stap achteruit. Daarna nog een, en nog een. Daarna draaide ik me om en begon te lopen. Steeds sneller wierp ik mezelf voort, roltrap af, nog een roltrap af, via de sieradenafdeling en de helse faillissementsmond naar buiten, de straattegels op.

Pas daar, als ik verdwijn in de mensenstroom, schiet door mijn hoofd dat ik zojuist een grafrover ben geworden. Nog nooit heb ik iets gestolen, hier loop ik, armen vol illegaal verkregen goederen, hijgend, wangen nat van het zweet. Spijt heb ik niet. Ze zeggen dat je geld niet gelijk mag stellen aan geluk, maar dertien jaar later voelt de stapel overbodigheid in mijn armen als een schrale troost voor die ene verloren zomer in de kelder van de V&D.